

„Fantasiorama“

La aprecieri laudative te invită fiecare din premierele teatrului „Fantasio“ din Constanța, instituție pe care o putem numi fără rezerve „de rang republican“; și pentru a indulci această aparent excesivă explozie de entuziasm, voi încerca atât cât permite cuvântul, dar mai ales spațiul tipografic, să prezint în imagini cât mai sugestive spectacolul intitulat *Fantasiorama*, o revistă de H. Mălineanu, Sașa Georgescu și Aurel Manolache.

Desigur, titlul revistei, foarte sugestiv, presupune un spectacol de proporții, o „frescă“ a întâmplărilor la „zi“, o bogăție de genuri, o încărcătură de sensuri și nuanțe. Dealtfel, în istoria evenimentelor artistice de la Constanța artiștii acestei instituții au slujit cu consecvență, în permanență, cauzele generoase ale formării gustului estetic, al educației spirituale, al diversificării genului, pentru că pretutindeni, în școli, uzine, șantiere sau peste hotare, ani după ani ne-au încântat prin muzică, dans, cuvânt, în spectacole de revistă, concerte, comedii muzicale, feerii pentru copii, spectacole manifest și, în ultimul timp, prin crearea secției de balet clasic și contemporan, cu minunate spectacole de mișcare și plastică sub conducerea unui mereu tânăr maestru care este Oleg Danovski.

Revista *Fantasiorama* aduce la rampă nume cunoscut ale revistei: director artistic și conducerea muzicală compozitorul Aurel Manolache, scenografia Dan Sachelaru, coregrafia Oleg Danovski, Adina Cezar, Francisc Valkay, iată pe cei ce conduc un colectiv în care talentul se îmbină într-un mod armonios cu entuziasmul.

Referindu-ne la interpreți, pentru că, de ce să n-o recunoaștem, de cele mai multe ori, ei sînt cei care dau valoare partiturilor literare sau muzicale, acesta este de fapt punctul „forte“ al Teatrului „Fantasio“.

Jean Constantin, un nume care nu are nevoie de prezentare, nume care, de la o vreme, este nelipsit de pe genericul producțiilor noastre cinematografice, pe scenă „se dăruie“ și „dăruie“ spectatorilor clipe de neuitat, iar în cazul unor scenarii inspirate, fixează momente antologice ale genului.

Dar *Fantasiorama* are în distribuție alături de acest mare comic, alături de autenticul cupletist Gelu Manolache, și alte nume de actori: Mariana Cerconi, Fritz Braun și Victor Imoșeanu, fiecare contribuind pe măsura talentului personal la realizarea unui spectacol „fluviu“ de umor și muzică.

Și, pentru că veni vorba de muzică, Teatrul „Fantasio“ dispune de o garnitură tinăvă de interpreți ale căror calități vocale stau sub semnul egalității cu cele actricești, în multe momente din spectacol ei etalîndu-și o largă gamă de exprimări scenice: Clara Anton, Coca Andronic, Dumitru Caramitru, Vali Manolache sau Trio „Do Re Mi“, sînt cei care dau culoare și nuanță partiturii muzicale.

Distribuția include, nu în ultimul rînd, o trupă de balet care creează alături de imaginile sonore, ritm, eleganță și culoare pe tot parcursul spectacolului.

O orchestră, a cărei principală calitate este omogenitatea condusă pînă la alternanță de Aurel Manolache și de Dumitru Neațu, dirijor secund, a realizat, pe parcursul celor două ore de spectacol o performanță nu numai de rezistență ci și de valoare interpretativă.

• Ștefan CARĂPANCEANU

Cronica discului

Sintem uneori poate prea concesivi în acordarea epitetelor superlative. De această dată însă merită într-un tot subliniată prezența, ținută de eveniment a unui nou disc Electrecord, care a apărut nu de mult în standurile magazinelor de specialitate. Este înregistrarea ce reprezintă, consemnează o retrospectivă, dacă nu propriu-zis de repertoriu atunci afectivă, de atașament; ea marchează într-o perspectivă evocatoare — 21 septembrie 1981, scena Ateneului Român — o altă întâlnire a pianistului chinez Li Mingqiang cu publicul nostru meloman.

Ne mai amintim oare de momentele de revelație oferite de tînărul de la Shanghai, care, în 1958, la prima ediție a Festivalului și Concursului internațional „George Enescu“ cucerea laurii primului premiu interpretînd *Suita Opus 10* de Enescu, *Toccata* de Paul Constantinescu cu o forță uluitoare de a șterge granițe, diferențe totuși în mod firesc atât de mari, de concepție estetică, de sensibilitate artistică, integrîndu-se pilduitor înțelesurilor sonore atât de familiare nouă. În 1964, două ediții mai tîrziu, tînărul Li Mingqiang reprezenta din nou Republica Populară Chineză, de astă dată ca membru în juriul concursului. În sfîrșit, în 1981, la cea de-a treia prezență a sa în cadrul Festivalului „Enescu“, Li Mingqiang a susținut în cadrul Simpozionului de muzicologie al ediției jubiliare a Festivalului dedicată Centenarului o comunicare asupra valorii de exemplu a creației enesciene pentru muzicienii chinezi contemporani, a căutat pretutindeni ecouri sufletești ale unor trăiri, experiențe personale, în timp, demonstrînd maturitatea de spirit și simțire a marelui artist și a fost în timpin, înconjurat pe scenă mereu de aplauze, care ne însoțesc chiar pînă în minutele de debut ale concertului imprimat pe disc — *Concertul numărul 27 pentru pian și orchestră, în si bemol major KV 595* de Mozart. Nu este aici de fapt decît atmosfera proprie spectacolului de înaltă ținută artistică și implicit a discului ce-i poartă incizia și care poate determina — dacă ne putem astfel exprima — cea mai mare apropiere a cronicii de concert cu recenzia de disc. Este virtutea principală a înregistrării de față — dar nu singura — spontaneitatea reportajului imortalizată de fonogramă.

Semnificativă, simbolică din partea artistului interpret este și alegerea celorlalte piese, care reprezintă bisurile, suplimentele de program destinate să replice entuziasmului exprimat în aplauze: George Enescu — *Adagio din Suita nr. 1 pentru pian „în stil vechi“ în sol minor, opus 3*, Wang Jian Zhong —

Cinci cîntece din provincia Yunnan și celebrul *Stu-
diu revoluționar*, în do minor, opus 10, nr. 12, de
Chopin.

Intr-adevăr un disc-eveniment prin prezența pro-
tagonistului dar nu mai puțin prin participarea de
ținută artistică cu totul remarcabilă a ansamblului
orchestrei simfonice a filarmonicii ieșene „Moldova”
sub conducerea uneia dintre primele baghete româ-
nești contemporane, dirijorul Emil Simon, ediție de
excepție pe de altă parte și sub acele aspecte peste
care uneori trecem mai mult sau mai puțin atenți
— prezentarea — semnată de criticul Alfred Hoff-

măn, plină de sinceră vibrație, într-un stil cald,
festiv dar discret, grafica de mare intimitate a suges-
ției care aparține plasticienei Anca Pâslaru, redac-
tarea editorială a Adrianei Dan, tiparul de condiție
ireproșabilă — Electrecord.

Un disc de repertoriu curent care se adresează
între altele și celor ce nu și-au mai putut procura
exemplarele unei ediții a Electrecordului lansată a
două zi după concert — vrednică și nu ușor de îm-
plinit inițiativă.

Gabriel TOMESCU

DE PESTE HOTARE

Festivalul muzical de la Dresda

În ultimii ani, aflasem cîte ceva despre existența
unui nou festival muzical la Dresda; unii numesc
acest oraș, din multe puncte de vedere extraordinar
o „Florență germană” — fără îndoială nu din
considerente arhitectonice, pentru că stilurile res-
pective poartă amprenta unor epoci diferite, ci ți-
nînd seama de forța și strălucirea tradițiilor artisti-
ce, de acumularea unor tezaure de frumuseți in-
comparabile, de anvergura personalităților trăitoare
în cele două cetăți — toscană și saxonă. De aceea,
nu este de mirare, de pildă, că prezența teatrului
„La Fenice” din Veneția la cea de a cincea ediție a
Festivalului din Dresda (22 mai-6 iunie 1982) sim-
boliza legăturile artistice, de aci înainte se speră
tot mai strînse, între asemenea centre de nivel înalt,
am putea spune, între care, de pildă, figura lui
Richard Wagner, trăitor în fiecare dintre ele în anu-
mite perioade-cheie ale vieții muzicianului, stabileș-
te o punte semnificativă. Dar să ne gîndim, de pil-
dă, că Dresda a fost și orașul lui Heinrich Schütz —
de altfel muzica maestrului pre-bachian răsună și
astăzi aici cu o puritate mișcătoare în tălmăcirea
faimosului *Kreuzchor* — sau, cu secole mai tîrziu,
al lui Richard Strauss, cîstit în actualitate prin
montări pline de savoare și spirit ale operei sale.
Și că, în genere, existența splendidului com-
plex de palate *Zwinger*, încărcat de tezaure pictu-
rale, statuare, ceramice, abundența de terase, gră-
dini, castele situate în imediata vecinătate (Pillnitz,
Moritzburg) — toate aceste elemente concură la a
face din Dresda un lăcaș ideal pentru mari intru-
niri și sărbători ale spiritului. Am avut privilegiul
să asist la întreaga desfășurare a Festivalului mu-
zical din miez de primăvară și singura concluzie
posibilă la capătul unei asemenea impunătoare des-
fășurări de forțe interpretative și componistice-evo-
luind de-a lungul a peste o sută de manifestări de
cele mai diverse genuri-este că Dresda trebuie acum
privită ca situîndu-se în prima linie a focarelor
europene ale muzicii, în imediata vecinătate a unor
centre de mult consacrate ca gazde de festivaluri

prestigioase — Salzburg, Bayreuth, Lucerna, Edin-
burgh etc. Aceasta, datorită eforturilor materiale și
organizatorice considerabile depuse de forurile cul-
turale din R. D. Germană și în primul rînd, desigur,
de cele din Dresda (președintele comitetului Festi-
valului este Gerhard Schill, primarul general al
orașului, iar director, răspunzător pentru complexa
problematică a întregii manifestări doctorul Win-
fried Höntsch) pentru ca nivelul concertelor, specta-
colilor, chiar al participărilor muzicale de masă să
aibă permanent în vedere calitatea.

Acestea fiind zise, să adăugăm totuși că, pentru
profilul Festivalului din Dresda este definitorie și
preocuparea — notabilă în concepția generală a pro-
gramelor și tematicii — de a răspunde cerințelor
unor categorii cît mai variate ale publicului și că
nici o clipă nu se pierde din vedere țelul educativ,
formativ al tinerelor generații pe care gestul mu-
zical îl implică. De pildă, de astă dată s-a acordat
un loc primordial genului operei pentru copii — do-
meniu în care i-a revenit o importanță specială
invitării teatrului muzical de profil din Moscova,
condus de Natalia Saz — și s-a apelat la diferite
ansambluri locale și regionale ale țării, cu realizări
notabile în această direcție. O subliniere aparte a
luminat și activitatea fecundă a învățămîntului mu-
zical — și în primul rînd, desigur, cea depusă la
Școala superioară de muzică „Carl Maria von Weber”
din Dresda. Iar în ampla manifestare a celei din
urmă duminici a festivalului, 5 iunie (— *Dresden
singt und musiziert* — Dresda cîntă și face muzică)
au fost angajate efectiv toate ansamblurile muzicale
ale orașului, de la cele de faimă mondială, cum sînt
Capela de Stat și *Kreuzchor*-ul pînă la orchestrele
de studenți sau elevi muzicieni, corurile amatoare
și chiar grupurile de cîntece populare. Toate acestea
fac ca Festivalul să cuprindă în raza lui de acțiune
straturi largi ale populației, pentru care muzica
este importantă, se încadrează ca o componentă pre-
țioasă a traiului de zi cu zi și face ca publicul
grandioasei reuniuni artistice să depășească chiar
miile de auditori ale serilor simfonice sau de ope-
ră, recitalurilor etc. Festivalul devine un punct de
referință al vieții orașului, locuitorilor săi — fără
să mai punem la socoteală faptul că rezonanța lui